

## Pieminekļi būs jādemontē līdz 15. novembrim

Saeima vakar galīgajā lasījumā pieņēma likumu "Par padomju un nacistisko režīmu slavinošu objektu eksponēšanas aizliegumu un to demontāžu Latvijas Republikas teritorijā", kas nosaka, ka totalitāros režīmus slavinoši objekti būs jādemontē līdz 15. novembrim.

Par likumu nobalsoja 61 deputāts, bet pret bija 19.

Deputāti noraidīja priekšlikumus par šo objektu nojaukšanu augustā vai septembrī. Iepriekš Izglītības, kultūras un zinātnes komisijā Rīgas pilsētas izpilddirektora padomnieks Māris Knoks pauda nostāju – ņemot vērā padomju pieminekļa

Pārdaugavā izmērus, jau iekļauties termiņā līdz 15. novembrim pašvaldībai būs izaicinājums.

Likumā noteikta Uzvaras parkā esošā pieminekļa nojaukšana. Tā pazemes daļas demontāža būs jāveic līdz 2023. gada 30. jūnijam.

**Pārējos demontējamos objektus līdz 31. jūlijam noteiks Ministru kabinets.**

Demontāža būs pašvaldības pienākums, kuras teritorijā objekts atrodas. Plānots, ka demontāžu primāri finansēs no fizisko un juridisko personu ziedotajiem finanšu līdzekļiem, ja tādi ir. Pārējos nepieciešamos līdzekļus finansēs vienādā apmērā no

valsts un attiecīgās pašvaldības budžeta līdzekļiem.

Likumā ietverti arī objektu demontāžas īpašie noteikumi, tostarp noteikts, ka attiecīgā pašvaldība ir tiesīga ierosināt demontāžu neatkarīgi no objekta un zemes, uz kuras tas atrodas, piederības.

Demontēto objektu oriģinālās detaļas vai fragmentus ar māksliniecisko vērtību, arhitektonisko kvalitāti vai kultūrvēsturisku vai izglītojošu nozīmi iekļaus Latvijas Okupācijas muzeja krājumā. Demontēto objektu oriģinālās detaļas vai fragmentus Latvijas Okupācijas muzejs varēs nodot glabāšanā

valsts, pašvaldības vai privātam akreditētam muzejam.

Lai noteiktu vērtīgās daļas, paredzēts izmantot trīsdimensionālo lāzerskenēšanu. Pieļauts, ka kopā ar informācijas apkopšanu kopējie darbi varētu prasīt ap diviem mēnešiem.

Pieņemtā likuma anotācijā pausts, ka tā mērķis ir nepieļaut Latvijas kā demokrātiskas un nacionālas valsts vērtību noņiecināšanu un apdraudējumu, paust nosodošu nostāju pret PSRS un nacistiskās Vācijas prettiesiskajām okupācijas varām, kā arī novērst nepatiesu, neprecīzu un neobjektīvu vēsturisku notikumu atspoguļojumu.▶

## ĪSUMĀ

**ASV** datortehnoloģiju gigants "Microsoft Corp." pārtraucis tehnisko atbalstu pirms 27 gadiem izveidotajam interneta pārlūkam "Internet Explorer", jo tas vairs nav populārs lietotāju vidū. "Microsoft" skaidro, ka pašreizējai "Internet Explorer" versijai vairs netiks piedāvāti darbības kļūdu labojumi vai atjauninājumi, un lietotāji tiks novirzīti uz šī pārlūka aizstājēju "Microsoft Edge". "Statscounter" apkopotie dati liecina, ka "Google" radītais interneta pārlūks "Chrome" kontrolē 65% tirgus.

**Austrālijas** enerģētikas ministrs Kriss Bovens mudinājis mājsaimniecības Jaundienvīdēlsas štata, kurā ietilpst valsts lielākā pilsēta Sidneja, enerģētikas krīzes apstākļos izslēgt apgaismojumu divas stundas katru vakaru. Austrālija ir viena no lielākajām ogļu un sašķidrinātās dabasgāzes ieguvējām pasaulē, bet elektrības cenas kāpumu izraisījuši plūdi, kuru dēļ traucētas piegādes ogļu elektrostacijām, kas saražo 75% valsts elektroenerģijas.

**Francijā** amerikāņu ātrās ēdināšanas gigants "McDonald's" maksās 1,25 miljardus eiro, lai izvairītos no tiesvedības saistībā ar izvairīšanos no nodokļu nemaksāšanas laika periodā no 2009. līdz 2020. gadam. Tādējādi šis ir Francijā visu laiku otrs vērienīgākais izlīgums nodokļu nemaksāšanas lietā. Vienošanās paredz, ka "McDonald's" samaksās 508 miljonu eiro naudassodu un 737 miljonus eiro nenomaksātos nodokļos. Uzņēmums bija apsūdzēts nodokļu nemaksāšanā, mākslīgi samazinot savu peļņu.

## Lielvaru līderi viesojās Kijivā

Vācijas kanclers Olafs Šolcs, Francijas prezidents Emanuels Makrons un Itālijas premjerministrs Mario Dragi ceturtdienas rītā ar vilcienu no Polijas ieradās Ukrainas galvaspilsētā Kijivā.

Trīs valstu galvas Kijivā ieradusies ar nakts vilcienu, kas vēlu trešdienas vakarā izbrauca no Polijas. Viņu brauciens tika plānots vairākas dienas, taču drošības apsvērumu dēļ tika oficiāli apstiprināts tikai īsi pirms viņu ierašanās Ukrainas galvaspilsētā.

**Kijivā viņi tikās ar Ukrainas prezidentu Volodimiru Zelenski un apmeklēja Irpiņu, kas ir viena no apdzīvotajām vietām, kur Krievijas karavīri pastrādāja slaktiņus.**

"Šis ir Eiropas vienotības vēs-

tījums, kas adresēts Ukrainas vīriešiem un sievietēm," pavēstīja Makrons, izkāpjot no vilciena Kijivā. Viņš sacīja, ka "ieradies runāt gan par tagadni, gan par nākotni, jo mēs zinām, ka tuvākās nedēļas būs ļoti grūtas".

Šolcs pavēstīja, ka viņi grib izrādīt savu atbalstu Ukrainai un Ukrainas pilsoņiem. "Taču mēs gribam ne tikai izrādīt solidaritāti, mēs arī vēlamies apliecināt, ka palīdzība, ko mēs organizējam – finansiālā un humānā, arī ar ieročiem – turpināsies," sacīja Šolcs, piebilstot, ka atbalsts turpināsies tik ilgi, cik tas būs nepieciešams.

Trijotnei Kijivā pievienojās Rumānijas prezidents Klauss Johannis, kurš devās pa citu ceļu.▶

## Piedāvā mainīt pabalstu apmērus

Inflācijas kompensēšanai Labklājības ministrija (LM) piedāvā dažādus atbalsta mehānismus sabiedrības mazaizsargātajām grupām, tai skaitā tiek rosināts mainīt pabalstu apmērus un izmaksas nosacījumus.

Krievijas sāktā kara pret Ukrainu dēļ pašlaik visā pasaulē, tostarp Latvijā, ir vērojama strauja inflācija, tostarp augot gan energoresursu, gan pārtikas cenām. Šādos apstākļos arī Latvijas valdība domā par mehānismiem, kā kompensēt straujo cenu kāpumu, tostarp tiek uzsvērts, ka **īpaši nepieciešams mērķēts atbalsts sabiedrības nabadzīgākajai**

**un sociāli vismazāk aizsargātajai daļai, norāda LM.**

Ministrijas izstrādātajā un valdībai iesniegtajā informatīvajā ziņojumā noteikts, ka no nākamā gada paredzēts palielināt trūcīgas mājsaimniecības ienākumu sliekšni 50% no minimālās ienākumu mediānas, attiecīgi veidojot 313 eiro pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā un 219 eiro pārējām personām mājsaimniecībā. Patlaban trūcīgas mājsaimniecības ienākumu sliekšnis ir 272 eiro pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā un 190 eiro pārējām personām mājsaimniecībā.▶

## Tiesā Speisiju

Londonas tiesā sākusies prāva pret savulaik vienu no Holivudas lielākajām zvaigznēm Kevinu Speisiju, kuru apsūdz dzimumnoziegumos pret trim vīriešiem.

Pagājušajā mēnesī prokurori izvirzīja apsūdzības aktierim četros apsūdzības punktos par seksuālu vardarbību pret trim vīriešiem un vēl vienu apsūdzību par personas izraisīšanu penetrējošā seksuālā darbībā bez piekrišanas.

Speisijam izvirzītas apsūdzības saistībā ar trim vīriešiem, kuri pašlaik ir trīsdesmitgadnieki un četrdesmitgadnieki. **Iespējamie noziegumi notikuši Londonā un Glosteršīrā no 2005. līdz 2013. gadam,** tostarp, kad Speisijs bija galvaspilsētas teātra "The Old Vic" mākslinieciskais vadītājs.

Speisijs ir teicis, ka vēlas sevi aizstāvēt un ir pārliecināts, ka tiesas process pierādīs viņa nevainību. Viņš ir pazudis no sabiedrības redzesloka, kopš pirms pieciem gadiem tika apsūdzēts seksuālos noziegumos. Sūdzības no 20 vīriešiem teātris saņēma 2017. gadā.▶

## FOTOFAKTS



## PĀRGALVĪGI

Asu emociju cienītājiem ir vērts doties uz Gruziju, kur Tsalkas jeb Dašbaši kanjonā piesardzīgākiem adrenalīna cienītājiem ir iespēja ieturēties dimanta formas kafejnīcā, kas atrodas 240 metrus gara stikla tilta viducī. Savukārt **pārgalvīgākie atpūtnieki var doties velobraucienā pa trosēm, kas nostieptas pāri kanjonam.**

FOTO – AFP/LETA

## ŠAJĀ DIENĀ

### 17. jūnijā

**1885.** Ņujorkas ostā no Francijas ievada Brīvības statuju.

**1940.** Otrā pasaules kara laikā padomju Sarkanā armija okupēja Latviju, Lietuvu un Igauniju.

**1999.** Par Latvijas prezidenti ievēlēja Vairu Vīķi-Freibergu.

**1994.** Pēc televīzijā pārraidītas pakaļdzīšanās un neizdevušās pašnāvības mēģinājuma amerikāņu futbola zvaigzne un aktieris O. Dž. Simpsons tika arestēts par savas sievas un viņas drauga slepkavību.

**2002.** Ēģipte paziņoja, ka netālu no Gizas piramidām atrasts apmēram 4500 gadus vecs pasaules senākais neskartais sarkofāgs.